

Natura 2000 gebied 62 – Willinks Weust

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Hogere zandgronden
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL2003051
Beschermde natuurmonument:	Willinks Weust/Heksenbos BN/SN
Beheerder:	Staatsbosbeheer, particulieren
Provincie:	Gelderland
Gemeente:	Winterswijk
Oppervlakte:	67 ha

Gebiedsbeschrijving

Willinks weust is een afwisselend en kleinschalig gebied. De ondergrond bestaat uit Muschelkalk afgedekt met lemig zand en keileem. Het grondwater stagneert op de schelpkalk, zodat een gedifferentieerd patroon van vocht- en kalkgradiënten bestaat. In het gebied komen soortenrijke loofbossen op natte tot vochtige bodems voor, die voor een groot deel bestaan uit eiken-haagbeukenbossen en oude eikenbossen. Op de moerassige en zandige bodem groeit vochtige ruigte en wilgenstruweel. Verder zijn er diverse schraallanden, waaronder blauwgraslanden en heischrale graslanden aanwezig.

Begrenzing

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op een technisch punt verbeterd. De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrichtlijngebied valt.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

Verder is de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) uitgebreid met enkele percelen nieuwe natuur aan de oostzijde (18 ha) teneinde de hydrologie van het gebied op orde te krijgen met name ten behoeve van H9160_A eiken-haagbeukenbos, *hogere zandgronden* (subtype A). Uitbreiding met nieuwe en bestaande natuur aan westzijde van het gebied (5 ha) ten behoeve uitbreiding van het habitattype H6410 blauwgraslanden. Uitbreiding met enkele door Bureau Beheer Landbouwgronden verworven „natte“ percelen aan de zuidzijde (4,5 ha) van belang voor het op orde krijgen van de hydrologie van het gebied.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitattype
H4010	Vochtige heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H6230	Heischrale graslanden
H6410	Blauwgraslanden
H9160	Eiken-haagbeukenbossen
H9190	Oude eikenbossen

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1166	Kamsalamander

Kernopgaven

- 6.06 **Schrале graslanden:** Kwaliteitsverbetering en (indien mogelijk) oppervlakte uitbreiding heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 in kansrijke situaties (op schrale leemhoudende zandgronden).
- 6.07 **Eiken-haagbeukenbossen:** Verbeteren kwaliteit en voorzover mogelijk uitbreiding areaal eiken-haagbeukenbossen (*hogere zandgronden*) H9160_A (zie ook 5.08).
- 6.11 **Jeneverbesstruwelen:** Behoud areaal en kwaliteitsverbetering jeneverbesstruwelen H5130, verjonging stimuleren.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen**H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix***

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).

Toelichting Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt op enkele plekken voor in gegraven putjes.

H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het gaat in dit gebied om de plantengemeenschap van hondsroos en jeneverbes (*Roso-Juniperetum*) behorend tot het verbond van sleedoorn en meidoorn (*Carpino-Prunion*), die in Nederland slechts op drie plekken in goede kwaliteit voorkomt, waaronder in Willinks Weust.

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype heischrale graslanden komt in een kleinschalige gradiënt met andere habitattypen voor. Het type verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. De inschatting is dat er geen mogelijkheden voor uitbreiding zijn.

- H6410** **Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caerulea*)**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.
 Toelichting Het voorkomen van het habitattype blauwgraslanden in Willinks Weust is het enige voorbeeld in ons land dat een overgang laat zien van het (atlantische) verbond van biezenknoppen en pijpenstrootje (*Junco-Molinion*) naar het (continentale) blauwgrasland (*Eu-Molinion*), zoals blijkt uit het ontbreken van spaanse ruiter. In terreindelen aan de zuidkant zijn mogelijkheden voor uitbreiding. Het gebied levert een zeer grote bijdrage aan het landelijk doel door de bijzondere kwaliteit; met als opvallende soort karwijkervel.
- H9160** **Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukenbossen behorend tot het *Carpinion betuli***
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, *hogere zandgronden* (subtype A).
 Toelichting De aanwezige, gevarieerde bossen van de eiken-haagbeukenbossen, *hogere zandgronden* (subtype A) behoren tot de beste en meest soortenrijke voorbeelden van dit bostype buiten Zuid-Limburg, met onder meer heelkruid. Het type komt in het gebied voor op muschelkalk, hierdoor lijkt de vegetatie in het gebied sterk op de voorkomens in Zuid-Limburg. Bovendien komt in het bos de enige wilde populatie van de soort taxus voor. Landelijk verkeert dit subtype in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Door het ouder worden van het bos vermindert de lichtinval. Verbetering van structuur is gewenst.
- H9190** **Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitattype oude eikenbossen komt in kleine stukken voor in het zuidwesten van gebied.

Soorten

- H1166** **Kamsalamander**
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting De kamsalamander is bekend van poelen in de oude groeve en het omliggende boerenland. De soort komt in een brede ring rondom Winterswijk voor. Het leefgebied betreft grotendeels kleinschalig agrarisch gebied dat buiten de Natura 2000 gebieden ligt. Willinks weust zelf draagt in beperkte mate bij aan de grote metapopulatie, het herbergt met name geschikt landhabitat. Voor de populatie in het Natura 2000 gebied is de verbinding met de populaties in de omgeving dan ook belangrijk.

Complementaire doelen

Habitattypen

- H7230** **Alkalisch laagveen**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en ontwikkeling kwaliteit.
 Toelichting Het habitattype kalkmoerassen is in 1936 voor het laatst waargenomen en daarna door ontginning verdwenen. Er zijn echter plannen voor natuurontwikkeling op locaties die abiotisch kansrijk zijn (op plekken waar de muschelkalk dagzoomt en water stagneert) voor terugkeer van het habitattype, terwijl ook relictpopulaties van de samenstellende soorten nog aanwezig zijn in het gebied.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H4010_A Vochtige heiden (<i>hogere zandgronden</i>)	-	+	=	=
H5130 Jeneverbesstruwelen	-	++	=	=
H6230 Heischrale graslanden	--	+	=	=
H6410 Blauwgraslanden	--	++	>	=
H9160_A Eiken-haagbeukenbossen (<i>hogere zandgronden</i>)	--	++	=	>
H9190 Oude eikenbossen	-	+	=	=

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1166 Kamsalamander	-	+	=	=